

▼ حرف روز

مهم‌تر از رفع تحریم

جنگ اخير نه تنها يك رويارويي نظامي با استكبار جهاني و عقب راندن آن، بلكه آزموني جدي براي اقتصاد كشور نيز محسوب مي‌شود. از آنجا كه بخش مهمي از اين رويارويي، ماهيتي اقتصادي دارد، عملکرد اقتصاد ايران اهميت ويژه‌اي پيدا كرد و البته با وجود فشارهاي سنگين، اقتصاد كشور توانست ثبات نسبي خود را حفظ كند و از اين آزمون سربلند خارج شود. در اين بين، يكي از مهم‌ترين درس‌هاي اين دوره، چنين است كه وابستگي به يك مسير يا يك ارز واسط، حتي اگر در کوتاه‌مدت كارآمد به نظر برسد، در بلندمدت مي‌تواند به بزرگ‌ترين نقطه ضعف اقتصاد تبديل شود. در سال‌هاي گذشته، بخش قابل توجهي از تجارت خارجي ايران از مسير امارات انجام مي‌شد و درهم، نقش ارز واسط بسياري از مبادلات اقتصادي كشورمان را بر عهده داشت. اين مسير اگرچه بخش محدودی از مشكلات ناشی از تحریم را کاهش می‌داد، اما به مرور به گلوگاه اصلی تجارت و نقل و انتقال ارز كشور تبديل شد. نتيجه نيز روشن بود. مسير درهم، زير اشرافيت آمريكا منجر به تقويت ابزارهاي آمريكايي براي فشار بر اقتصاد ايران شد. از همين رو، مهم‌ترين دستاورد اقتصادي فضاي پساجنگ، تنها تمرکز و تدبیر بر روی ایجاد مسیرهای جدید تجاری نیست، بلكه تغيير نگاه به مفهوم امنيت اقتصادي است. امنيت اقتصادي زماني محقق مي‌شود كه تجارت، پرداخت‌هاي بين‌المللي و تأمين کالا به يك كشور، يك ارز يا يك كنال محدود وابسته نباشد. امروز توسعه مسيرهاي جايگزين، گسترش و تقويت همكاري مالي با كشورهاي شرق، استفاده از ارزهاي ملي، ايجاد سازوكارهاي مستقل تسويه مالي و کاهش وابستگي به درهم، يك ضرورت جدي و لازم براي افزايش تاب‌آوري و استقلال اقتصاد ايران است. خيلي مهم است كه بدانيم، حتي اگر در آينده فرضاً بخشي از تحريم‌ها کاهش يابد يا روابط تجاري با امارات به شرايط عادي بازگردد، بازگشت به الگوي مالي گذشته در قالب دلار و درهم مي‌تواند همان آسيب‌پذيري‌هاي پيشين را دوباره احيا كند. هرچند در همين دوره نيز عداوت شيخ نشين امارات كاملاً روشن است. به همين دليل، ممكن است در کوتاه‌مدت برخي مسيرهاي جديد هزينه بيشتري داشته باشند يا از نظر اقتصادي به اندازه گذشته جذاب نباشند، اما اگر نتيجه آن شكل‌گيري زيرساخت‌هاي مستقل مالي، تنوع بخشي به كريدورهاي تجاري و کاهش وابستگي به گلوگاه‌هاي خارجي باشد، اين هزينه در واقع نوعي سرمايه‌گذاري براي امنيت اقتصادي آينده كشور است. اقتصاد مقاوم، اقتصادي نيست كه از جهان فاصله بگيرد، بلكه اقتصادي است كه هيچ بازيگر خارجي نتواند با بستن يك مسير، يك بندر يا يك كنال مالي، جريان تجارت و زندگي مردم را مختل كند. البته به نظر مي‌رسد حكرمانی اقتصادی کشور نیز این واقعیت را به‌خوبی درک کرده و تلاش دارد تجربه پرهزینه وابستگی به درهم و كريدورهاي سنتي را به نقطه آغاز معماری جديدي از استقلال مالي و تجاري تبديل كند. معماری‌ای كه ارزش آن بسيار فراتر از منافع کوتاه‌مدت و مقطعي است و البته شامل تجديد نظر جدي در شبكه ترانستي كشور نيز مي‌باشد.

(علي محمدي)

▼ گزارش روز

هراس قمار باز از سایه انتقام

دونالد ترامپ، رئيس‌جمهور تروريست آمريكا، در مصاحبه با نيويورك پست مدعي شد كه از سال‌ها پيش در فهرست ترور تهران قرار دارد و دستور داده كه اگر ترور شود، ايران به صورت بي‌سابقه بمباران شود. اين اظهارات در حالي مطرح مي‌شود كه چهارمين بار پس از مراسم تشييع رهبر شهيد انقلاب است كه ترامپ درباره احتمال ترور شدن از سوي ايران سخن مي‌گويد و اين نشان از هراس عميق او دارد.

ترامپ كه اين روزها بيش از هر زمان ديگري از اقتدار ايران و عظمت تشييع رهبر شهيد به هراس افتاده است، با اين ادعاهاي بي‌اساس تلاش مي‌كند از شكست‌هاي خود در برابر ايران و بي‌اثري تهديد‌هايش بكاهد. او كه در جنگ چهارماهه با ايران به بن‌بست رسيده و نتوانسته هيچ‌يك از اهداف خود را محقق كند، اكنون با طرح چنين سناريوهائي، به دنبال بازيايي وجهه از دست‌رفته خود است. تصاویر حضور ميليوني مردم در مراسم وداع با رهبر شهيد و فرايدهاي خونخواهي آنان، چنان ضربه‌اي بر پيكر سياست‌هاي شكست‌خورده آمريكا وارد كرده كه ترامپ براي فرار از اين واقعيّت تلخ، به سناريوسازي هاي واهي پناه برده است.

اين اظهارات در حالي مطرح مي‌شود كه ملت ايران با حضور ميليوني خود در مراسم وداع با رهبر شهيد، تمامي معادلات دشمنان را به هم ريخت و فرايد خونخواهي ايشان را به گوش جهانيان رساند. ترامپ به خوبي مي‌داند كه ايران هيچ‌گاه به دنبال ترور نيست و همواره در چارچوب اصول اخلاقي و حقوق بين‌الملل عمل كرده است. تاريخ نشان داده كه جمهوري اسلامي ايران همواره به تعهدات بين‌المللي خود پايبند بوده و هرگز دست به اقدامات تروريستي نزده است، در حالي كه خود آمريكا و رژيم صهيوني سابقه‌اي طولاني در ترور دانشمندان و فرماندهان ايراني دارند. اين ادعاها، بيش از آنكه واقعيّت داشته باشد، نشان‌دهنده پروژه‌اي براي توجيه اقدامات خصمانه عليه ايران و دور كردن افكار عمومي از ناكامي‌هاي خود است.

آنچه مسلم است، اين است كه هرگونه تهديد و ادعاي بي‌اساس، نه تنها خللي در اراده ملت ايران ايجاد نمي‌كند، بلكه بر دشمني ديرينه و عمق اختلافات افزوده و جهان شاهد ناتواني آمريكا در برابر قدرت جمهوري اسلامي و عزم راسخ ملت ايران در دفاع از آرمان‌هاي خود خواهد بود. ترامپ و هم‌دستانش بايد بدانند كه ملت ايران با الهام از خون پاك رهبر شهيد خود، هيچ‌گاه از مسير مقاومت منحرف نخواهد شد و تهديد‌هاي توخالي، نه تنها ايران را مرعوب نمي‌كند، بلكه عزم آن را براي دفاع از كيان خود مضاعف مي‌سازد.

[بهرام بختياري]

▼ خبر ویژه

تركيه به چالش خطرناك آينده رژيم صهيوني تبديل مي‌شود

سيدهادي برهاني، استاد دانشگاه تهران و كارشناس مطالعات رژيم صهيوني، با اشاره به افزايش تنش‌هاي اخير ميان تركيه و رژيم صهيوني، تأكيد كرد كه اگرچه روابط آنكارا و تل‌آويو به شدت متشنج شده است، اما «تركيه تمايلي براي ورود به جنگ ندارد». وي اظهارات ترامپ مبني بر اينكه اردوغان به خاطر من از حمله به رژيم صهيوني صرف نظر كرده است را در چارچوب «ادعاهاي بزرگ و جاه‌طلبانه» رئيس‌جمهور آمريكا ارزيابي كرد و گفت تحليل‌هاي واقع‌بينانه نشان مي‌دهد اراده تركيه براي ورود به جنگ وجود نداشته است. برهاني با اشاره به چشم‌انداز نخبگان رژيم صهيوني افزود: «از نظر اين استراتيست‌ها، تركيه به زودي به يك چالش خطرناك بدل خواهد شد، زيرا اقتصاد تركيه سرپاست، مشكلات تحريم بين‌المللي ندارد و بيش از ۹۰ درصد افكار عمومي آن از مقابله با اسرائيل حمايت مي‌كنند». وي همچنين با اشاره به اختلافات ميان آمريكا و رژيم صهيوني گفت: «بي‌اعتمادی آمريكا به اسرائيل فرصت خوبي براي استفاده كشورهاي اسلامي و تركيه فراهم كرده است». برهاني در ادامه با اشاره به توانايي تركيه در موفقيّت در برابر لابي رژيم تصريح كرد: «تركيه و قطر نشان دادند كه اگر بازي درستي سامان داده شود مي‌توان لابي اسرائيل را شكست داد و نمونه تحويل اف ۳۵ به تركيه يكي از موارد اين واقعيّت است.»

ایران؛ حریفی که مرعوب تهدیدهای ترامپ نشد

نشال اینترست در تحلیلی به قلم جیکوب هیلبرن، پژوهشگر شورای آتلانتیک، با اشاره به تغییرات لحن و رفتار دونالد ترامپ در قبال ایران، نوشته است که ابراز خشم اخیر رئیس‌جمهور آمریکا «در واقع اعترافی به ضعف است.» به نوشته این تحلیل، ترامپ «نامیدانه به دنبال خروج از مناقشه‌ای است که اصلاً نباید وارد آن می‌شد، اما نمی‌داند چگونه با حریفی برخورد کند که مرعوب لاف‌زنی‌ها و خطونشان کشیدن‌های او نمی‌شود.» نویسنده با اشاره به سیاست خارجی ترامپ تأکید کرده که او «سیاست خارجی خود را بر پایه هوس، دمدمی‌مزاجی و توهین بنا کرده است.» در ادامه این تحلیل آمده است که حملات تند ترامپ به متحدان آمریکایی در جریان نشست ناتو «به سختی می‌تواند به تقویت قدرت و نفوذ او تعبیر شود» و پرخاشگری او به اروپا به دلیل عدم کمک به جنگش در ایران، «نتیجه معکوس دارد.» این پژوهشگر شورای آتلانتیک همچنین با اشاره به یادداشت تفاهم ۶۰ روزه با ایران نوشته که این تفاهم‌نامه «هرگز عملاً آغاز نشد» و تندیروهای آمریکا و نتانیاهو هر دو با تفر به آن نگاه می‌کردند. در بخش دیگری از این گزارش آمده که حملات نظامی ترامپ به ایران «بی‌تأثیر بوده‌اند و فقط ناسیونالیسم ایرانی را برانگیخته و موضع حکومت را سرسخت‌تر کرده‌اند.»

توسعه همه جانبه نیروهای مسلح با هدایت رهبر شهید

محسن رفیق‌دوست، عضو حزب موتلفه و اولین وزیر سپاه، با اشاره به نقش رهبر شهید انقلاب در سازمان‌دهی نیروهای مسلح، تأکید کرد که ایشان «نقش اولیه در نظم و سازمان‌دهی سپاه را داشتند و همیشه در انتظام، سیستم‌پذیری و پیشرفت در سپاه، هم فرامین داشتند، هم پیگیری داشتند و هم نقش مؤثر.» وی با اشاره به ارتش جمهوری اسلامی ایران گفت: «از روز اولی که انقلاب شد، دقت داشتند که نظام ایست-خبردار که در ارتش بود، پابرجا بماند و سلسله‌مراتب کاملاً رعایت شود. همان سیستم را هم در سپاه پیاده کردند.» اولین وزیر سپاه درباره نقش رهبر شهید در ایجاد هماهنگی میان نیروهای مسلح افزود: «ایشان از ابتدا به سپاه سفارش می‌کردند که باید با ارتش هماهنگ و برادر باشید. خودبه‌خود جوری بار آمدیم که بین سپاه و ارتش فاصله‌ای نبود و دو نیروی مسلح، برادر، برابر و در همه مسائل همراه بودند.» رفیق‌دوست همچنین درباره خودکفایی سپاه با بیان اینکه بنده مسئول بودم و مرتب به ایشان گزارش می‌دادیم، گفت: «خودکفایی سپاه با نظارت و همت ایشان ایجاد شد. در ارتش نیز همین روند رخ داد.» وی در ادامه با اشاره به آمادگی نیروهای مسلح تصریح کرد: «نیروهای مسلح از نظر عده و عده در آمادگی کامل هستند و هیچ اتکایی به خارج نداریم. در مورد قدرت موشکی، امروز حرف اول را در دنیا می‌زنیم.» اولین وزیر سپاه با بیان اینکه ساخت موشک از سال ۱۳۶۰ آغاز شد، خاطرنشان کرد: «اولین موشکی که ساختیم، ۱۱ کیلومتر برد داشت که در جبهه استفاده کردیم و امروز موشک‌های چند هزار کیلومتری داریم که باعث بازدارندگی در برابر تجاوز به ایران می‌شود.»

بحران فرسودگی، کمبود تجهیزات و غذا در ارتش رژیم صهیونی

روزنامه عبری معاریو در گزارشی با استناد به اظهارات نظامیان صهیونیست در جبهه‌های مختلف، از بحران شدید فرسودگی، کمبود تجهیزات و غذا در ارتش رژیم خبر داد. به نوشته این روزنامه، ارتش رژیم صهیونی در جبهه‌های سوریه و غزه با کمبود شدید ملزومات غذایی و آشامیدنی، کمبود قطعات یدکی خودروهای نظامی و نبود امکانات نگهداری و تعمیرات مواجه است. معاریو به نقل از نیروهای ذخیره در پایگاه نظامی «تاحال عوز» در مجاورت نوار غزه گزارش داد که این پایگاه «برای دومین بار است که بدون مراقبت رها می‌شود» و نظامیان ناچار شده‌اند میان وظایف رزمی و امور خدماتی مانند نگهداری، آشپزخانه و خدمات لجستیکی را انجام دهند. یکی از نظامیان گفت: «ما پس از بازگشت از عملیات‌های نظامی در داخل نوار غزه، مستقیماً به دلیل کمبود شدید نیرو، به کارهای آشپزخانه و نگهداری گمارده می‌شویم؛ واقعیتی که ما را تا آخرین حد ممکن فرسوده کرده است.» بر اساس این گزارش، در یک روز به دلیل نبود نیروی کافی برای اداره آشپزخانه، تهدید به تعطیلی سالن غذاخوری و عدم سرو شام صورت گرفت که البته پس از مداخلات فرماندهان نظامی، این سالن برای ساعاتی محدود بازگشایی شد. معاریو همچنین از نامه‌ای از یکی از نظامیان ذخیره پرده برداشت که در آن از رسانه‌ها خواسته بود برای افشای آنچه او «شکست» خوانده، به پایگاه بیایند. نظامیان دیگر افزودند که برای دوره‌ای تا ۹۰ روز به خدمت ذخیره فراخوانده شده‌اند و برای برخی از آن‌ها این پنجمین دوره خدمت از آغاز جنگ است.

◀ حجت‌الاسلام والمسلمین سید علی خمینی، نوه امام خمینی(ره)، با تأکید بر دشمنی با آمریکا گفت: «مگر می‌شود ما با آمریکای جنایتکار صلح کنیم؟ اصلاً هویت ما سازش‌ناپذیری با استکبار است.» وی افزود: «مذاکره نیز یکی از میدان‌های نبرد است و هرکس بخواهد با ارسال پیام دوستی به آمریکا از اصول انقلاب عقب‌نشینی کند، مسیر درستی را دنبال نمی‌کند.» سید علی خمینی تصریح کرد: «پس از این حوادث، میان ملت ایران و آمریکا دشمنی عمیق‌تری شکل گرفته و این جنایت هرگز از حافظه ملت ایران پاک نخواهد شد.» وی با اشاره به ترامپ گفت: «آن ترامپ احمق را که این هم فحش نیست صفتش هست به میدان آورد، اما بعد از سه چهار روز دیدند خبری نیست و جمهوری اسلامی قوی‌تر می‌شود.»

◀ امیرسعید ایروانی، سفیر کشورمان در سازمان ملل، با تأکید بر پاسخگویی متجاوزان گفت: «ایالات متحده و رژیم اسرائیل مسئولیت کامل تمامی پیامدهای اقدامات غیرقانونی را بر عهده دارند و باید به‌طور کامل پاسخگو شناخته شوند.» وی افزود: «ایالات متحده بار دیگر با آغاز و تداوم حملات نظامی گسترده علیه حاکمیت و تمامیت ارضی ایران از جمله حملات ۷ و ۸ ژوئیه، تعهدات خود را نقض کرده است. این حملات نقض آشکار ماده ۲ بند ۴ منشور و نقض اساسی بند ۱ یادداشت تفاهم اسلام‌آباد محسوب می‌شوند.»

◀ حسن فضل‌الله، عضو فراکسیون وفاداری به مقاومت در پارلمان لبنان، با اشاره به موضع ایران گفت: «تهران در هیچ مذاکره‌ای درباره توافق نهایی با آمریکا وارد نخواهد شد تا زمانی که تجاوزات رژیم صهیونیستی به طور کامل علیه لبنان متوقف نشود و اسرائیل به طور کامل از جنوب لبنان خارج نگردد.» وی افزود: «ایران توقف تجاوز علیه لبنان را به عنوان مقدمه‌ای برای خروج اسرائیل از این کشور از طریق بند نخست یادداشت تفاهم با آمریکا تحمیل کرده است.» فضل‌الله با انتقاد از دولت لبنان گفت: «حاکمیت لبنان توافقی را امضا کرد که رژیم صهیونیستی آن را نوشته است. این توافق حتی یک بند به نفع لبنان را در بر نمی‌گیرد.»

◀ مقاومت اسلامی عراق با صدور بیانی‌ای تأکید کرد: «سلاح مردان میدان هرگز ابزاری برای معامله و سازش نبوده؛ بلکه عقیده‌ای است بر دوش ما، عهده‌ای است بر گردن ما و امانتی از سوی حضرت صاحب‌الامر (عج).» در این بیانیه آمده است: «نه تنها به دستاوردهای کنونی اکتفا نخواهیم کرد، بلکه با تمام قوا برای توسعه توانمندی‌های نظامی-امنیتی و افزایش آمادگی متناسب با حجم چالش‌ها و تهدیدهای فزاینده از جانب دشمن صهیونیستی-آمریکایی تلاش خواهیم کرد.» مقاومت عراق همچنین با اشاره به حضور میلیونی در تشییع رهبر شهید در نجف و کربلا تصریح کرد: «سختی‌ها ما را از مسیرمان برنمی‌گردانند، بلکه تنها بر عزم‌مان برای ادامه این راه در یاری مستضعفان و بیرون راندن اشغالگران از عراق و منطقه خواهد افزود.»